

Minister Infrastruktury

Znak pisma: DDP-1.054.1.2024
Warszawa, 14 lutego 2024

Szanowny Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 769 Poseł na Sejm RP Gabrieli Lenartowicz z dnia 10 stycznia br. w sprawie podwykonawców branży budowlanej, przedstawiam następujące stanowisko.

Na wstępie pragnę wskazać, że w styczniu 2019 r. Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad (GDDKiA) we wzorcowych postanowieniach umowy o roboty budowlane wprowadziła waloryzację opartą o tzw. koszyk waloryzacyjny z określonym limitem waloryzacji $\pm 5\%$ Zaakceptowanej Kwoty Kontraktowej (ZKK) oraz obowiązkiem waloryzacji Podwykonawców.

Pierwsze aneksy waloryzacyjne (dla 119 zadań) zostały zawarte przez GDDKiA z Wykonawcami robót w ramach Programu Budowy Dróg Krajowych na lata 2014-2023 (z perspektywą do 2025 r.) i Programu Budowy 100 Obwodnic na lata 2020-2030 w drugiej połowie 2022 r. Powyższe wynikało z przyjętych w maju 2022 r. przez Radę Ministrów uchwał opracowanych przez Ministra Infrastruktury, zakładających zwiększenie limitu finansowego Programu Budowy Dróg Krajowych na lata 2014-2023 (z perspektywą do 2025 r.) o 2,6 mld zł oraz Programu Budowy 100 Obwodnic na lata 2020-2030 o 0,1 mld zł. Aneksy zmieniły limit waloryzacji z poziomu $\pm 5\%$ ZKK do wartości $\pm 10\%$ ZKK netto. GDDKiA zaproponowała zawarcie aneksów waloryzacyjnych wszystkim podmiotom wykonującym roboty na zadaniach realizowanych w ramach ww. programów po wybuchu konfliktu zbrojnego na Ukrainie, dla których Wykonawcy składali oferty przed jej wybuchem.

Wówczas jednak nie wszyscy Wykonawcy wyrazili wolę zawarcia aneksu waloryzacyjnego. Dotyczyło to 9 podmiotów posiadających kontrakty, w których nie określono limitu waloryzacji. Waloryzacja odbywała się na podstawie wskaźników publikowanych przez Główny Urząd Statystyczny (GUS), tj. wskaźnika cen obiektów drogowych „Wd” i wskaźnika cen obiektów mostowych „Wm”. Dodatkowo należy wskazać, że ww. umowy nie zawierały obowiązku waloryzacji Podwykonawców.

Kolejne aneksy waloryzacyjne (97 sztuk) zawarte w grudniu 2023 r. dotyczyły zadań, dla których w 2022 r. zmieniono aneksami limit waloryzacji do $\pm 10\%$ ZKK netto i były zgodne z uchwałami Rady Ministrów z października 2023 r. zakładającymi zwiększenie limitu finansowego Programu Budowy 100 Obwodnic na lata 2020-2030 o 0,1 mld zł oraz Rządowego Programu Budowy Dróg Krajowych do 2030 r. (z perspektywą do 2033 r.) o 2,6 mld zł. W grudniu 2023 r. limit waloryzacji został zmieniony na $\pm 15\%$ ZKK netto. W najbliższym czasie GDDKiA planuje ponowne przedłożenie Wykonawcom posiadającym

jeszcze kontrakty „bez limitu” propozycji zawarcia aneksu waloryzacyjnego zmieniającego limit na +/-15% ZKK netto. Zawarcie takiego aneksu wiązać się będzie z przejściem na aktualne zasady waloryzacji, tj. w oparciu o koszyk waloryzacyjny, limit +/-15% ZKK netto oraz obowiązek waloryzacji wynagrodzenia Podwykonawców. Zawarcie aneksu będzie autonomiczną, biznesową decyzją każdego Wykonawcy.

Pragnę podkreślić, że wszystkie aneksy waloryzacyjne zawarte z Wykonawcami zobowiązują ich do waloryzacji wynagrodzenia Podwykonawców. Niemniej należy pamiętać, że zasady waloryzacji poszczególnych umów są różne w zależności m.in. od obowiązujących przepisów prawa na dzień ogłaszania postępowania przetargowego.

Jak zostało wskazane powyżej w styczniu 2019 r. GDDKiA wprowadziła w swoich umowach waloryzację na podstawie koszyka waloryzacyjnego z limitem +/-5% ZKK oraz obowiązek waloryzacji wynagrodzenia Podwykonawców robót, którzy zawarli umowy o podwykonawstwo na okres dłuższy niż 12 miesięcy.

Ustawa z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1605, z późn. zm.) wprowadziła obowiązek waloryzacji wynagrodzenia Wykonawcy i Podwykonawców. Zgodnie z pierwotnym brzmieniem art. 439 ust. 5 ww. ustawy: „Wykonawca, którego wynagrodzenie zostało zmienione zgodnie z ust. 1-3, zobowiązany jest do zmiany wynagrodzenia przysługującego podwykonawcy, z którym zawarł umowę, w zakresie odpowiadającym zmianom cen materiałów lub kosztów dotyczących zobowiązania podwykonawcy, jeżeli łącznie spełnione są następujące warunki:

- 1) przedmiotem umowy są roboty budowlane lub usługi;*
- 2) okres obowiązywania umowy przekracza 12 miesięcy.”*

Mając powyższe na względzie GDDKiA dostosowała zapisy wzorcowej umowy na roboty do obowiązujących od stycznia 2021 r. przepisów, m.in. poprzez wprowadzenie obowiązku waloryzacji wynagrodzenia Podwykonawców robót i usług dla umów dłuższych niż 12 miesięcy. W przypadku powyżej opisanych umów posiadających obowiązek waloryzacji Podwykonawców, GDDKiA nie zmieniała zasad waloryzacji. Aneks wprowadził jedynie nowy limit waloryzacji dla Wykonawców i Podwykonawców (jeśli był określony). Natomiast w przypadku umów waloryzowanych na podstawie wskaźników „Wd” i „Wm” z limitem +/-1% ZKK lub „bez limitu” aneks wprowadził zasady waloryzacji zgodne z wzorcową umową na roboty obowiązującą na dzień podpisania aneksu.

Kolejne zmiany w zakresie zamówień publicznych wprowadziła *ustawa z dnia 7 października 2022 r. o zmianie niektórych ustaw w celu uproszczenia procedur administracyjnych dla obywateli i przedsiębiorców (Dz. U. z 2022 r. poz. 2185)*, dalej „ustawa o uproszczeniu procedur”. Art. 44 ustawy o uproszczeniu procedur wprowadził w ustawie *Prawo zamówień publicznych* obowiązek waloryzacji wynagrodzenia umów, których przedmiotem są dostawy oraz generalnie obowiązek waloryzacji umów trwających dłużej niż 6 miesięcy. Przepisy te objęły także Podwykonawców. *Ustawa o uproszczeniu procedur* potwierdziła również możliwość zmiany umowy, w szczególności zmiany wysokości ceny, jeżeli konieczność tej zmiany spowodowana jest okolicznościami, których zamawiający, działając z należytą starannością, nie mógł przewidzieć, o ile zmiana nie modyfikuje ogólnego charakteru umowy a wzrost ceny spowodowany każdą kolejną zmianą nie przekracza 50% wartości pierwotnej umowy.

Ponadto *ustawa o uproszczeniu procedur* w art. 48 wprowadziła dodatkową podstawę prawną do zmiany umowy zawartej w trybie prawa zamówień publicznych na skutek okoliczności związanych z istotną zmianą cen lub kosztów, obejmując tą regulacją umowy zawarte przed dniem wejścia w życie przedmiotowej ustawy i będące w toku realizacji w dniu jej wejścia w życie, a zatem również te zawarte na podstawie poprzednio obowiązującej *ustawy Prawo zamówień publicznych*. Art. 48 zawiera również przepisy dotyczące Podwykonawców. Zgodnie z art. 48 ust. 3 „Wykonawca, którego wynagrodzenie zostało zmienione zgodnie z ust. 1 pkt 1-3, zobowiązany jest do zmiany wynagrodzenia przysługującego podwykonawcy, z którym zawarł umowę o podwykonawstwo, w zakresie odpowiadającym zmianom cen materiałów lub kosztów dotyczących zobowiązania podwykonawcy. Zdanie pierwsze stosuje się do umów o podwykonawstwo zawartych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy i będących w toku w dniu zmiany wynagrodzenia wykonawcy.”.

Aneksy zawarte w grudniu 2023 r. przez GDDKiA zawierane były na podstawie przepisów *ustawy Prawo zamówień publicznych* jak i art. 48 *ustawy o uproszczeniu procedur*.

Należy wskazać, że w celu zapewnienia ochrony Podwykonawców, stosownie do przepisów *ustawy Prawo zamówień publicznych* (art. 143d *ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych* oraz art. 437 *ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych*) a także zgodnie z wzorcowymi postanowieniami umów o roboty budowlane Wykonawcy mają obowiązek przedkładania Zamawiającemu projektu umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane oraz zawartych umów o podwykonawstwo, których przedmiotem są roboty budowlane, usługi i dostawy oraz zmian tych umów.

Reasumując Wykonawca zgodnie z treścią zawartych z GDDKiA aneksów zobowiązany jest do waloryzacji wynagrodzenia Podwykonawcy. Natomiast w sytuacji gdy Podwykonawca zgłosi problem związany z odmową waloryzacji wynagrodzenia Podwykonawcy, wówczas każdy taki przypadek jest wyjaśniany indywidualnie na podstawie Warunków Kontraktu i umowy o podwykonawstwo. Mając na uwadze powyższe można stwierdzić, że na kontraktach GDDKiA jest zapewniona ochrona Podwykonawców w zakresie waloryzacji ich wynagrodzenia.

Łączę wyrazy szacunku,

Dokument podpisany elektronicznie przez:

z upoważnienia Ministra Infrastruktury

Paweł Gancarz

Podsekretarz Stanu